

Izhaja vsaki dan: 10
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto peti; poslanice, smrtice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Vojna na skrajnem Vstoku.

(Brzjavne vesti).

Kapitan Klado odpuščen iz službe.

PETROGRAD 21. Z dnevnim poveljem carja Nikolaja je kapitan Klado odpuščen iz službe.

Boji ob fronti.

TOKIO 21. (Uradno). Dve stotnji in dva eskadrona Rusov, ki so dne 19. t. m. pri Hiengtsu napadli naše sprednje čete so bili odbiti. En polk in pet eskadronov, ki so z vso silo napadli sotesko Hingian, so bili popolnoma poraženi. Sovražno konjenišvo je skušalo v okolici Fakumena obkrožiti japonske sprednje straže, toda umaknilo se je daleč proti severu, ko je videlo, da ima pred seboj močne japonske oddelke.

•••

Brzjavne vesti.

BUDIMPEŠTA 21. Vodilni odbor združene opozicije je sklenil, da določi grofa Julija Andrassyja za zaupnika, ki naj vladarju razloži program, na temelju katerega bi koalicija prevzela sestavo ministerstva.

BUDIMPEŠTA 21. Sinoči je došel sem grof Julij Andrassy. Na kolodvoru ga je pričakoval Daranyi, na kar sta se odpeljala v Andrassyjevo stanovanje. Daranyi je na to odšel v narodni kazino, kjer nato razgovor s Košutom in Burianom. Je imel se je vrniti k Andrassyju.

BUDIMPEŠTA 21. Kakor se govori, je grof Andrassy prevzel misijo, da reši krizo. Baron Burian je zvečer odpotoval na Dunaj.

Panamski kanal.

WASHINGTON 21. Komisija panamskega kanala bo nemudoma najela toliko inozemskih parnikov, kolikor jih je potrebno, da bodo dovažali na panamsko ožino potrebni material za gradnjo kanala.

Državni obrambeni svet.

PETROGRAD 21. Car je z ukazom zapovedal, da se ustanovi državni obrambeni svet ter se velikemu knezu Nikolaju poveril predsedništvo konference, ki ima izdelati dotični zakon.

•••

Sestanek naših škofov v Rimu.

(Po „Naši Slogi“).

Sv. oče papež Pij X. je pozval za dan 21. t. m. v Rim vse škofove goriške, zaderske in zagrebške metropolitane, za sestanek, na katerem imajo končno rešiti vprašanje glede staroslovenskega jezika na službi božji v škofijah omenjenih metropolitov.

PODLISTEK.

208

Prokletstvo.

Zgodovinski roman **Avgusta Šenoa**. — Nadaljeval in dovršil **I. E. Tomič**.

Prevel **M. O. Š.**

Odnegli smo glavo. Ali, kakor mi je višnji Bog, ako ne bi v tem starem srcu klila še iskra nade, da pravica nadvlada krivico, raje bi bil položil glavo pod se kiro, to sivo glavo, nego da izgnan blodim po tuji zemlji, životarim ob tuji skorji. O gospica, da si videla v tisti trenutek, ko se je od izhoda zabelil dan. Ni solza ne more povedati, kako se nam je srce treslo od žalosti. Ležim na rosi zemlji, gledaje omamljen okolo sebe, nad seboj vidim bosanske bregove, pod seboj Savo, ko se ob zori blesti v rudečilu, a preko vode slavonsko ravan, domovino, nesrečno domovino svojo. Tu na hladu sedi Ivaniš, prekrizal je roki, uprl očesi v tla, kakor da si na vidiku domovine hoče z očesima

Pod goriško škofijo spadajo, razun ljubljanske, štiri primorske škofije, to je: goriška, tržaško-koperska, poreško-puljska in krška.

Konečna ureditev vprašanja glede staroslovenskega bogoslužja tiče se torej tudi našega naroda v teh pokrajinah Primorja. In je to v resnici tako važno vprašanje za naš narodni obstanek, da sigam mine moremo misliti važnejšega v tem času.

Tedaj, pred sestankom škofov v Rimu, pišejo o tem vprašanju ne le slovenske in hrvatske novine, ampak tudi italijanske in nemške.

O tem vprašanju so meseca februarja t. l. razpravljali dalmatinski škofje na predhodnem sestanku pri zaderskem nadškofu. Njihovi sklepi niso prodrli v javnost, toda že takrat so izrazili hrvatski listi opravičeno nado, da so se dalmatinski škofje zjedini, uvaživši gorko željo hrvatskega naroda, da mu se povrne pravica, s katero je ozko združeno tudi njegovo versko prepričanje.

V zadnjem času je dalmatinsko svečeništvo izdalo v Zadru proglas, v katerem prosi in pozivlja škofove, da se v Rimu živo zavzamejo za zopetno uvedbo naše stare cerkvene pravice in svetinje.

V tem, ko se svečeništvo kršne Dalmacije tako živo zavzame za to vprašanje, se svečeništvo ostalih slovenskih in hrvatskih dežel vede, kakor da se to ne tiče ni njega, ni naroda!

Italijanski primorski listi so vsi priobčili vest o sestanku naših škofov v Rimu. Nekateri izmed njih so tudi obsirneje pisali o tem vprašanju: drugi so priobčili razna mnenja italijanskih listov iz krajev. Tako so ponatisnili med drugim tudi članek, ki ga je priobčila dne 8. t. m. rimska »Tribuna« pod naslovom »Pij X. proti glagoljski liturgiji«. V tem članku se glasi, da je Pij X. pozval vse škofije Dalmacije in Istre, češ, da hoče odpraviti razvade, uvedene v obadrijske škofije pogledom glagoljske liturgije. Kakor je znano — pravi »Tribuna« dalje — se škofove in duhovniki poslužujejo glagolice v svoje politične protitalijanske agitacije, a tega sedanjega papeža v samem interesu cerkve ne bo več trpel.

Vspe-li Pij X. — nadaljuje »Tribuna« — s tem, da da slovanskim duhovnikom obadrijskih škofij umeti, da vere ni smeti upletati v narodnostne težnje ter da morajo duhovniki nad vse vršiti službo miru, tedaj izgubi narodnostna agitacija v Istri in Dalmaciji velik del one divjaške ostrine, ki vlada sedaj tamkaj po krivdi Slovencev in Hrvatov.

Tem zaslužneje bo to delo Pija X., ki

izkopati grob. Močno telo se mu trese, ne vem, ali od jeze, ali od žalosti. Poleg mene sedi v travi Berislav povešene glave; z obema rokama je prijel za meč, zataknil ga v zemljo kakor križ na svežem grobu, pak se smeje, grenko se smeje. »Glej, Filip, je rekel, to je grob naše svobode, grob moje sreče!« pak je obračal pogled proti severu, proti zapadu. Umel sem ta pogled. Misel mu je ubeževala na Grič.

— Berislav! Berislav moj! je vzdahnila Angelija v joku.

— Dalje so stali drugi, je nadaljeval križar, mala pest, desetorica ljudi, desetorica svobodnih sužnjev. Stisnil sem oči, da ne vidim ničesar. Nu, čemu vam govorim to? Prokleta stara pamet, ki ne more ničesar poza biti, prokleta spanje, ki nam obnavlja minolo bedo ter nas sili, da srce še enkrat preživlja, kar je bdeče pretrpelo. Ta lepi svet, ta cvet junaštva našega je skopnel iz lede nega griča v pest obupanih ljudi, ki plavajo po svetu kakor mala ladja brez dna, brez opore — a nade se je globoko pogreznila v vodo. Ali zastoj. Trebalo je oditi, trebalo je odtrgati oko od domovine, ki jej teče

je — zaključuje »Tribuna« — kakor Benečan v stanu bolje nego kdo drugi umeti nakano razširjevalcev glagolske liturgije. Stališče, ki je zavzema slovansko svečeništvo je tako ozko, da je isto nesposobno v to, da bi gledalo preko nekaterih predmetov, in treba je, da to slovansko gibanje spremljajo z nezaupnostjo vsi oni, ki menijo, da glavna temelja vsakega društvenega razvoja morati biti svoboda in enakost.

Tako rimski list, ki je oficijozno glasilo italijanske vlade. Zato je zelo dvomljivo, da bi bil ta list pravi tolmač vatiškanskih krogov oziroma papeža Pija X. Ali na vsaki način je dobro ako vemo, kako da sodijo o glagolici oni italijanski krogi, katerim so sicer papež, cerkev in vera deveta briga.

Naše citatelje bo gotovo zanimalo, kako stališče zavzamejo naši škofje na sestanku v Rimu nasproti vprašanju staroslovenskega bogoslužja.

O krškem škofu, mons. Mahničju, ki je proučil to vprašanje vsestransko in temeljito, se ve, da pojde v Rim ter da poda tam svojim kolegom — škofom na razpolago obilnega in dragocenega gradiva za rešitev tega vprašanja.

O ostalih dveh škofih, to je tržaškem in poreškem, ne znamo nič gotovega. Presvetli škof Flapp je javil svojemu svečeništvu in svojim vernikom, da je od sv. Očeta poklican v Rim na škofovski sestanek ter da se poda tjakaj. Tudi tržaški škof se bo baje odzval pozivu papeževemu. Kar se tiče vedenja omenjenih dveh škofov v vprašanju staroslovenskega jezika in njega uporabe, sta že oba škofa jasno in očitno, z dobesednim izvedenjem znanih dekretov kongregacije za cerkvene obrede od dne 5. avgusta pokazala, da sta jej skrajno nasprotna, drugače, da sta odločna protivnika tega jezika v cerkvah svojih škofij.

Ni dvomiti, da bodo hrvatski škofje skušali ne le dokazati naše pravo na uporabo staroslovenskega bogoslužja, ampak tudi, da se to pravo zopet vzpostavi na korist naroda in sv. cerkve.

Žal nam je, da se o tej priliki ni oglašilo tudi naše svečeništvo tržaško-koperske in poreško-puljske škofije.

Zaključujemo sledečim vprašanjem puljskega »Omnibusa«:

»Zakaj bi se tudi svečeništvo ne ganilo v tem pogledu? Ne bi li mogli neprijateljskim škofom v pogledu naših narodnih svetinj pokazati čutstvovanje svoje in naroda? Znamo da so ob tem sistemu raznarodovanja težki časi za naše narodno svečeništvo ... toda brez truda in žrtev ni napredka.

živa kri, a ne smeš jej zaviti ran. Trebalo je odnesti strte kosti v svet na božjo in človeško milost. Vidite ljudje. To boli človeka kakor trn. Kajti, kakova korist ti je, ako si zanetil plamen, a se ne smeš greti ob njem!

Blodili smo po Vrbas Bosni kakor krdelec žalostnih ptic, ki jih je vihar odpihl od skupne trume. Šli smo od sela do sela, od gore do gore kakor izgubljene ovce, povešenih glav, noseči večno rano v svojem srcu. Dobri so tam ljudje. Kjerkoli smo zašli pod streho, vsprejemali so nas bratski, ali tudi vpraševali za našo bedo, za prevarjene nade naše. Sto-in stokrat nam je bilo ponavljati žalostno pripoved, ki ti jo pripovedujem sedaj, sto in stokrat nam je bilo otvarjati svojo staro krvavo rano. Pak tisto sočutje od prikrjaka njihovega očesa! ta sožaljni pogled, ki je grenil jed, zastrupljal pijačo, trgal te iz spanja. Oh! Jaz ne morem trpeti sočutja, ker sem možki. Nu, pregrizli smo bôli, najprej Ivaniš. »Ne jadikujte, nam je govoril, kaki ljudje ste? Še stoji zdravo steblo, še nam bodo zelenele veje. Jaz ne

Rusko-japonska vojna.

Trst, dne 21. maja 1905.

Izjava Kuropatkinova.

Kakor javljajo petrograjske »Novosti«, dementuje general Kuropatkin v nekem pismu, ki ga je pisal neki prijateljski osebi, češ, da je zaprosil, naj bi ga odpoklicali; čuti se sicer utrujenega, vendar zamore še delati.

Admiral Viriley.

Iz Petrograda poročajo, da odpotuje admiral Viriley dne 25. maja v Vladivostok, da prevzame mesto kakor poveljnik brodogradnja Tihega Oceana.

Varstvo katolikov na Jutrovem.

Iz Rima poročajo glede varstva katolikov na Jutrovem, da je Sv. Stolica mnenja da čim se dovrši na Francozkem ločitev cerkve od države, poneha samo ob sebi tudi francosko varstvo nad katoliškimi zavodi na Jutrovem.

Maksim Gorki. Petrograjske »Birš. Vedomosti« poročajo, da dospé Maksim Gorki dne 23. maja v Petrograd ter da se nastani v Kuakoli ob Finski meji, kjer je zanj najeta hiša. Kazensko postopanje proti njemu vstavijo popolnoma.

Črnogorski knez Nikola. Iz Cetinja javljajo, da je knez Nikolaj odpotoval v Berlin, da obišče cesarja Viljema.

Domače vesti.

Spuščenje bojne ladije v morje.

Kdor je šel včeraj predpoludne okoli 10. ure po kateri glavnih ulic našega mesta je mogel opaziti čuden pojav: mnogo ljudi, mnogo kočij, a vsi — ljudje in kočije — vsi so šli v eno in isto smer, namreč proti morju in dalje, proti sv. Andreju, k ladijedelnici tržaškega tehničnega zavoda. Šli so, da vidijo prizor spuščanja v morje bojne ladije »Nadvojvoda Ferdinand Maks«. Povabljeni, katerih je bilo jako veliko število, so šli v ladijedelnico, a ostali so zasedli bližnje griče, da so ti iz gledali kakor ogromna mravljišča.

Morski zaliv pred ladijedelnico je pa kar mrgolel malih čolnov, večjih bark — na vesla in na jadra — in parnikov, a mej vsem tem mrgolenjem so se isticale po svoji nepremičnosti in velikosti, po svoji temni barvi, ki jim daja neko posebno impozantnost, vojne ladije, sestavljajoče eskadro, ki je prišla v naše pristanisce, da prisostvuje temu spuščanju v morje.

V ladijedelnici se je pa majestozno dvigal kolos, kateremu je bila posvečena

obupujem, ker, dokler je v meni duše, ne bom miroval, ne odložim meča, dokler se ne povrne pravo in pravica v domovino našo. Pak tam pri morju mi je brat Pavel, tu ti je stric Ivan, Berislav, ki drži Marijo v svojih rokah. Morda je njemu sinila bolja sreča, nego nam. — Tako nas je tolažil Ivaniš, a glas mu je zvonil kakor cel, poln zvon. Videlo se je, da zaupa v Boga in v svojo junaško desnico. Udarili smo jo k Sutjesci, kjer stoluje kralj Tvrdko, pobratim banu Ivanišu. Kralj nas je objel, kakor da smo njegovi, ali obžaloval nas je; to me je zapeklo. Njegovi dvori so nam bili novim domom, okolo nas se je gasil jezik naše matere, ali vendar! Bili smo prosjaki, gazili smo kraljeva tla, dihali ob kraljevi milosti in bomo morali dihati, dokler se sreča ne povrne zopet k nam. Nu, še hujšo žalost smo okusili v teh sijajnih dvorih. Našli smo gosta, druga v nesreči, nevolja je našla bedo na dvoru kralja Tvrdka, našli smo biskupa Pavla.

— Na dvoru Tvrdka? je vprašala Angelija v začudenju.

(Pride še.)

vsa ta slavnost. Rešen vsega tramovja, ki ga je do pred par dni obdajalo okrog in okrog, sloné na ogromni, iz lesa sestavljeni, je čakal podlagi, da ga krstijo in potem spuste v morje. Na desnej strani tega kolosa je bil zgrajen paviljon, v katerem so se namestili: nadvojvodinja Marija Josipa — ki je bila za botro novej bojni ladiji, — nadvojvoda Karol Fran Josip funkcionarji c. in k. vojne mornarice, častne dame in visoki dostojanstveniki. Častne dame so bile: princesinja Frančiška Hohenlohe, Linda Sandrinelli, Marija Schwartz, Marija Jedina, grofica Stürghk in Marija Hütterott. Za povablence so bili prirejeni posebni odri.

Okolu 10. ure in pol sta prišla z jahte vojne mornarice »Pelikan« s čolnom v ladijedelnico že omenjena nadvojvodinja in nadvojvoda. V ladijedelnici so ju vsprejeli visoki državni dostojanstveniki, častne dame in večje število častnikov. Poveljnik mornarice je na to spremil nadvojvodinjo in nadvojvoda v prej omenjeni paviljon, kamor so jima sledili ostali dostojanstveniki in častne dame.

Za tem so takoj pričeli delavci s poslednjimi pripravami za spuščanje v morje. Ko je bilo to delo končano je pa poveljnik mornarice naprosil župnika vojne mornarice, monsignora Pavla Uřednička, da blagoslovi ladijo. Po izvršenem blagoslovu je poveljnik mornarice javil nadvojvodi in nadvojvodinji, da je ladija blagoslovljena, in v kratkem govoru naprosil nadvojvodinjo, naj krsti ladijo. Izustivši kratek govor, katerega je zaključila z besedami: »Jaz te krstim na povelje njegovega veličanstva »Nadvojvoda Ferdinand Maks«, je nadvojvodinja pritisnila električno tipko in v istem hipu se je razbila ob sprednji del ladije (rilec) buteljka šampanjca, a takoj za tem je pritisnila drugo tipko s katero je dala znamenje za spuščanje. Še trenotek in kolos se je začel pomikati nizdoli — a v istem hipu je godba zasvirala cesarsko himno, a vojne ladije so začele streljati v pozdrav.

Prišedša v svoj element, je nova bojna ladija z majestozno počasnostjo plula za kakih 100—150 metrov od brega.

Po končani ceremoniji so častne dame in dostojanstveniki spremili nadvojvodinjo in nadvojvoda nazaj k čolnu, s katerim sta se vrnila na jahto »Pelikan«.

Par migljajev glede nalezljivih bolezni. Prejeli smo: Grozna bolezen, kateri pravimo po domače jetika in ki se v zdravniških krogih imenuje »Tuberkuloza«, je nalezljiva. Jetika je raznih vrst. Za naše ravnejše ljudstvo bo najbolje, ako oni, ki imajo v družini bolnika, ki boluje na prsih, povprašajo pri zdravniku, je-li bolezen dotičnika nevarna ostalim udom družine ali ne. Da se ne bi kedo strašil po nepotrebnem, moramo omeniti, da je prsnih bolezni, ki niso nevarne ni za bolnika samega (ako se pravočasno zdravi), ni za one, v katerih bližini prebiva. Jetiko more konstatirati le zdravnik in še le, ko je zdravnik izjavil, da je bolezen nevarna, naj se strogo pazi na bolnika. Ako le možno naj bolnik leži v posebni sobi. Ako to ni možno, naj pa vsaj leži sam na svoji postelji. Sklede, žlice in vso posodo, ki jo rabi bolnik, naj se ne dajajo drugim udom družine. Brisače naj rabi svoje, ne pa onih, ki jih rabijo ostali členi družine. Takemu bolniku treba pripraviti pljuvalnik, v katerega smo deli nekoliko vode in, ako možno, tudi par kapljic karbolne kisline. Na vsaki način pa treba takim bolnikom zabraniti, da ne pljuvajo na tla, kar se, žalibog, dogaja skoraj povsod v revnejših slojih. Jetika se razširja v taki meri, da daja mnogo misliti vsem onim organom vsega civilizovanega sveta, ki imajo skrbeti za javno zdravje. Posebna ognjišča ima ta bolezen po mestih, kjer je zrak pokvarjen, voda slaba in stanovanja pretisna.

Ta grozna bolezen začena navadno s suhim kašljem. Ako se je prehlajeni takoj obrnil do zdravnika, je mnogo nade, da bolnik ozdravi. Žal pa, da se ljudstvo (ne samo Slovenci) obrača do zdravnika šele, ko ni več pomoči — ko se je bacil že zajedel v pljuča. Bodimo torej previdni! Ako nas je napadel ta ropar človeških življenj, ali, ako se nam le dozdeva, da bi moglo biti zlo, iščimo takoj zdravniške pomoči! Ako pa je taka bolezen že preveč napredovala se svojim raz-

jedanjem, tedaj pazimo, da se ohranijo, ako že ni možno napadenega, pa vsaj oni, ki so mu v bližini in ki so še zdravi.

Najbolj gotovo je, da se ta bolezen ne zanese v stanovanja, ako se poslednja čisto zračijo in dobro čistijo.

To sem napisal, ker vidim, da se v naših delavskih družinah premalo pazi na oddeljenje bolnih na pljučah od ostalih členov družin.

Klub jugoslovanakih agromov na Dunaju si je izvolil na svojem prvem rednem obč. zboru dne 18. maja 1905 za letni tečaj sledeči odbor:

Predsednik: cand. agr. Podgornik, podpredsednik: cand. agr. Djordje Kolarevsky, blagajnik in knjižničar: stud. forest. Jos. Vodopivec, tajnik: stud. forest. Radoslav Kosjek, preglednik: cand. agr. Josip Zidanšek in stud. agr. Ant. Götz.

Pod dežnikom v cerkvi. Zaderski »Narodni List« javlja, da je v bokeljskem mestu Risnu moral svečenik držati postne propovedi pod dežnikom, ker je kapalo skozi cerkveno streho.

V Opatiji je došlo od 1. septembra 1904 do vštete 17. maja 1905 — 18.331 oseb. Od 11. maja 1905 do vštete 17. maja 1905 je priraslo 444 oseb. Dne 17. maja 1905 je bilo navzočih 1323 oseb.

Prošnja usmiljenim srcem V našem mestu se nahaja rečna žena z dvoje malih otročičev in je vrhu tega v blagoslovljenem stanu. Ista je brez stanovanja in brez kruha!

Otročiči in mati nimajo niti za prepotrebno hrano! Poleg tega ima dotična na južnem kolodvoru zaboj v katerem ima najpotrebnejše, a ga ne more dvigniti, ker treba plačati okolo 10 kron pristojbine. Podpisani pozivlja vsa usmiljena srca naj revežem priskočijo na pomoč. Eventualne milodare naj se blagovoli poslati v »Delavsko podporno društvo«, kjer se izve ime in bivališče nešrečnikov.

Kdor hitro da — dvakrat da.

F. Kravos

Zahvala. Odbor tržaške podružnice »Slov. plan. društva« se tem potom iskreno zahvaljuje slav. srednjemu odboru S. P. D. iz Ljubljane kakor tudi slav. podružnicam ajduvsko-vipavski, kamniški, kranjski in zilijski za častno udeležbo povodom otvoritve »Divaške vile« in na vsej slavnosti dne 14. maja t. l.

Srčna hvala bodi izrečena tudi slav. telovadnemu društvu »Sokol« iz Pulja, ki se ni strašil daljne poti in je bratsko ljubozno pohitel med nas, slav. »Tržaškemu Sokolu«, ki nastopa vsikdar, ko ga kliče rodoljubje na delo: dalje slav. pevskim društvom: »Slovanskemu pevskemu društvu« in »Kolo« iz Trsta, »Hajdrihu« s Proseka, »Lipi« iz Bazovice, »Lokavskemu pevskemu zboru«, »Skala« iz Kubeda, »Skala« iz Križa, »Slava« iz Sv. Mar. Magd. spodnje, »Slovanu« iz Padrič, »Velešili« z Škednja, »Vencu« s Kozine, »Zarji« iz Rojana, »Zorislavi« iz Sežane, »Zvezdi« s Hrpelju, ki so se udeležila izleta. obiska jame in so sodelovala tudi na veselici: dalje slav. »Dramatičnemu društvu« in »Del. podp. društvu« iz Trsta, »Tržaškemu« podp. in bral. društvu »Konzumnemu društvu« iz Sv. Ivana; »Sv. Ivanški Mladini« in vsem izletnikom in udeležencem, ki so prihiteli na planinsko slavo ter pokazali s tem iskreno ljubav tudi do onih prirodnih lepot, ki jih krije naša lepa slovenska zemlja v svojem osrčju.

Iskrena zahvala bodi izrečena čisl. gospici Angeli Jan-ovi, ki je toli lepim vspehom zaključila planinski sejem in posebno še slav. div.škemu občinskemu načelnstvu ter pripravljalnemu odboru za prelep vsprejem in pozdrav v vasi. Ko nečno izrekamo srčno hvalo vsem, ki so pripomogli do toli rasno uspele slavnosti in vse prireditve.

Za odbor: Tržaške podružnice »Slov. plan. društva«:

Dr. Matej Pretner, Miroslav Pretner, načelnik, tajnik.

Roparski napad je bil izmišljen. Včeraj smo poročali o roparskem napadu, katerega žrtev da je bil 13-letni klobučarski vajenec Ferdinand Klinko. Na podlagi vpisa o roparjih, ki ga je bil dal Klinko na policiji, sta bila tudi že aretdvana dva človeka, ki pa trdita, da nista dečka nikdar videla. No, mi smo pa privatnim potom zvedeli, da si je paglavec Klinko vso stvar le izmisil. Dečko namreč ni

delal ves minoli teden. Ker pa ni imel 5 kron, katere bi bil moral nesti domov kakor tedensko plačo, si je izmisil laž o roparskem napadu, da bi njegovi roditelji ne izvedeli, da je ves teden postopal brez dela.

Gospodarsko.

Kedaj je vino godno za steklenice? Če hočeš, da t vino ne napravi gošče v steklenici, djati je moraš v steklenico še-le takrat, ko je popolnoma dozorelo, če se torej po pretakanju ne zmoti. Črna vina dozorevajo prej nego bela, ker imajo več česlovine ali tanina. Tanio se namreč veže z beljakovino, a ta, spojena, prej včisti vino. V gorkih kletih in v manjši vinski posodi dozoreva pri nas črno vino koncen prvega leta, belo pa navadno še le v drugem letu in sicer so naša bela vina različna tudi v tem oziru. Trpki »vipavec« dozoreva prej nego mehki »bric«. Za navadno rabo pa devamo vino lahko v steklenice. To je celo neobhodno potrebno, če dobi vino v sodu iz katerega točimo, kan ali cvet. V steklenicah je vino najbolj varno. (Po »Prim. Gospodarju«).

Uvoz italijanskih prešičev na Dunaj. Glasom vesti z Dunaja se uvaža na dunajski trg vedno več prešičev iz Italije. Italija je v zadnji čas razvila živahno izvoznj trgovino prešičev za katere se mnogo poprašuje radi mesa, ker nimajo slanine. Minolih dni je bila prodana na Dunaju večja partija in sicer po 1 krono 16 stotink za živo blago.

Razne vesti.

Poprova rastlina. Poper, črni in beli, se dobiva iz posušenega zrnja neke rastline — pritlikovke, ki jo sadé v Indiji, Siamu in še drugod. Ta rastlina, ki rabi drevo ali kol, da se ovija kvišku pričinja roditi že v svojem tretjem letu ter rodi skozi 10 let. In sicer je najrodovi neja od 7. do 10. oziroma 11. leta. Poprovo drevo, rodi obilo sadu, ki se kaže kakor številni grozdi podobni klasju: ti imajo barvo in velikost barovnic. Ta sad, ki ga potem suše na solncu postaja črn in zgrbljen ter prihaja v trgovino kakor »črn poper«. »Beli poper« se dobiva na način, da črni poper postavljajo v vodo in da se odstranjajo vnanjo črno kožo.

Zlati predmeti dobivajo svetlo lice, ako se jih drgne z vinskim spiritom ali pa raztopljenim milom. Ako se s tem sredstvom ne uspe, tedaj se uporablja močnik iz stolčenega sa miaka in ugašenega apna, oziroma se zlate predmete kuha v raztopljenem salmiaku. Gladki zlati predmeti postavljajo prav lepi, ako se jih drgne s pepelom od smodek.

Največi in največestnoji mavzolej, kar jih je na svetu, je gotovo oni v Ajri (Vztočna Indija), ki ga je nekda dal napraviti za se šah Jehan. Ta mavzolej so gradili 22 let in v tem času je na njem delalo neprestano 20.000 ljudi. Skupni stroški so znašali okolo 18 milijonov kron.

Konji v bitki. Arabski konji izkazujejo navadno veliko srčenost in veliko naklonjenost nasproti svojemu jezdecu. Ako tak konj čuti, da je sam ranjen in da ne bo zamogel dolgo več nositi svojega jezdecu, tedaj se urno okrene ter nese, dokler je še pri moči, moža v varno zavetje. Ako je pa jezdec ranjen in padel na zemljo, tedaj ostane konj pri njem ter rezgeta, dokler ne pride pomoč.

Sodi iz papirja Popolnoma novo in posebne vrsti uporabo je našel papir v tem, da so pričeli delati iz njega sode. Vinogradniki na Grškem, ki so le z naj večjo težavo zamogli dobivati les za sode. (ker so tudi stroški za dobavo lesa preveliki), so sklenili rabiti papir za sode in tega sredstva se poslužujejo sedaj skoraj po vsej grški deželi.

Narodni kolek je vdbiti pri upravi „Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH
KATALOGI BREZPLAČNO.

„SANUS“
novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfemirani
zaprošeni patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

SPECIALITETA:
likerja, pristna vina v buteljkah in na drobno. Cene zmerne. Marsala 80 nč. liter, žganje 80 nč. liter vermut 64 nč. liter.
Prodajalnica botelj
ULICA PADUINA št. 8

Anton Zlobec
TRST — Campo S. Giacomo šte. 16 — TRST
(zraven cerkve)
priporoča cenjenemu občinstvu v mestu, okolici in na deželi svojo novo otvorjeno
ZALOGA OLJA, KISA, MILA itd.
na debelo in drobno ter po najnižjih cenah.
Svoji k svojim!

Dragotin Vekjet - zlatar
v Trstu, Corso štv. 47
priporoča vsakovrstne
zlatenine in
srebrnine
ter žepne ure.
Sprejema poprave
ter kupuje zlato.
Cene zmerne.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanis itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Zaloga istrskih in dalmat. vin
v ulici Cecilia 16 (vagal ul. Ruggero Manna)
Zaloga je vedno preskrbljena z vini najboljših kletij. Cene: istrsko po 64 st., belo brisko po 80 st., opolo iz Visa po 72 st., vse franko na dom.
Za obilne naročbe se priporoča

IVAN TONEL.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52 A
(v lastni hiši)
ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje)

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

ANTON SKERL
mehanik, zapriseženi zvedenec.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.

Napeljava in zaloga električnih zvorčkov. Izključna prodaja gramofonov, zvonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON šte. 1734.

M. SALARINI
v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
(Vagal ul. Torrente.)
Pomlad! Poletje!

Zaloga oblek in površnikov
za gospe, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.
Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se izvrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.
Na deželo vzorci brezplačno in franko.
PODRUŽNICA:
„ALLA CITTA DI LONDRA“
ul. Poste nuove št. 5. (vagal ul. Torre bianca)